

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 150 Lel
Félévre . . . . . 75 .
Negyedévre . . . 40 .
Egyes szám ára 3 L.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefonszám: 35.

DEVA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség:
Regina Maria-u. 12., hová a
lapszellemi részét illető min-
den közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Deva, Regina Maria-u. 12.
hová az előfizetések és hir-
detések küldendők.

Feladó szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY.

Válaszunk a Dreptateának

A „Dreptatea“ lapjáról f. évi szeptember 23-iki számából értesülünk, hogy Dr. Apáthy Árpád a kormány egyik exponensével folytatott beszélgetés alkalmával a román nemzetet sértő kifejezéssel illette. Ezzel kapcsolatban a lap szerkesztősege felhívást intéz rögtön a magyarsághoz, hogy milyen magatartást kíván tanúsítani ezzel a kifejezéssel szemben.

Leszögezni kívánjuk, hogy a nyilatkozatot a maga eredeti formájában nem ismerjük. Csupán hallomásból értesültünk róla s komoly jellegét csak akkor kellett elhinnünk, amikor a „Dreptatea“ a fenti felhívását megtette. Hogy nem ismerjük pontosan ezt a nyilatkozatot, nem is olyan nagy baj, hiszen — amint több illetékes uriember is mondja — a kritikus kifejezést sokan egészen másképpen értették. Mindenesetre sok függött a hangsúlytól és az alkalomtól, a kifejezés mondattani és gondolatbeli környezetétől, illetve háttérétől.

Tehát anélkül, hogy ezt a kifejezést félreértettnek nyilvánítanók, elismerve tehát annak sértő jellegét, kissé furcsának tartjuk, hogy a kormányparti lap rögtön az egész magyarság véleményét kívánja

hallani. Furcsának tartjuk ezt azért, mert, ahogyan azt másik magyar lapjáról már megjegyezte, *a magyarság erre nem szolgáltatott okot.* De, mert éppen a kormányparti lap részéről jön ez a felhívás, s mert hallgatásunkat, esetleg, félremagyaráznák, ismételjük, *elvetve minden hiúsági és érzékenykedési kérdést, amelynek ebben az esetben feltétlenül némi alapja van a magyarság részéről,* megfelelünk a feltett felhívásra. Tesszük e feleletünket, illetve válaszunkat azért, hogy a magyarság és a románság között az egyetértés megmaradhasson, hogy az egymás iránti őszinteség továbbra is kitermelhesse a maga áldott gyümölcsseit. *És megfelelünk erre a felhívásra egyúttal azért is, hogy a románság vagy a románságnak egyik sajtóorgánuma egy még esetleg előforduló nyelvotlás vagy talán félreértés esetében a magyarságtól még egyszer ilyent ne is kérdezhessen. Munkánk és állampolgári kötelességeinknek hű teljesítése, a románsággal szemben való tényleges viselkedésünk most is meggyőzőbb felelet, mint a mi nyilatkozatunk,* de ismételjük, megfelelünk szavakkal is, hogy legbensőbb gondolataink és céljaink is világosan álljanak a románság előtt.

E nyilatkozatot mi tesszük, a hunyadmegyei magyarság egyik sajtóorgánuma, nem tehát a magyarság hivatalos képviselője. Nyilatkozatunk csak annyiban bír sullyal, amennyiben politikánk háta megett a magyarság áll, és mi hisszük, hogy nem egyedül vagyunk, akik a megértés és a jobb jövő bekövetkezésén fáradozunk.

És végül még egyet: Válaszunkkal azért késtünk, mert az ügy elintézését, illetve befejezését ildomosnak tartottuk bevárni.

Határozott válaszunk tehát a következő:

A magyarság nem azonosíthatja magát semmiféle olyan kifejezéssel, amely a román nemzetet sérti. Minden népet tisztelünk és becsülünk, mert csak így várhatjuk el, hogy minket is hasonló elbánásban részesítsenek, a román nemzettel szemben pedig ezen felül azzal a tisztelettel viseltetünk, ami az uralkodó nemzetet megilleti. Az erdélyi magyarság számolt a helyzettel akkor, amikor Románia mai határait elismerte. Ezt azzal az értelmi és érzelmi leszámolással tette, hogy ebben az országban szabad, független és a románokkal egyenjogú állam-

Vasárnapi levél

Az ember jó és rossz tulajdonságai között a hiúság követelje magának mindenkor az első helyet. Ugy vagyunk azzal, hogy mindig többnek szeretnénk látszani, mint amennyit mutatunk s amennyit érünk. Ezen önértékelési többletet pedig hiába rakjuk magunkra, hiába cicomázzuk fel vele magunkat, légnemü testté válik s csak az óhaj mélyeséges forróságában marad meg számunkra: a tömeg nem vehet tudomást arról, nem veszi észre.

Ilyenkor a magunk-alkotta piedesztálra lépve, lenéző megvetéssel állapítjuk meg, hogy mások vakok, kicsinyesek és tudatlanok. Hogyne!... Nem látni az értéket, ami bennünk van?!... Pedig mások: a tömeg nem vak, nem kicsinyes és nem tudatlan. Sőt! Éppen emberismereténél fogva követte el azt a bűnt, hogy rajtunk semmi különös dolgot nem vett észre. Azaz: észrevette, hogy hiúságunk 39 és 40 fok között ingadozik, mi annak a jele, hogy szörnyű lelki betegségben szenvedhetünk; de minthogy az a testre nézve nem veszélyes, könyörtelen egykedvűséggel siklik el mellette.

De a hiu ember nem azért hiu, hogy vereségébe hamar beletörődjék. Nem. Neki mindenáron győznie kell. És saját álmaitól, mellvegetésétől megrészegülve, cselhez folyamodik s úgy tesz, mint a nagy hadvezérek: minden bokorba egy-egy katonát rejt s ráparancsol, hogy állandóan puffogtassa fegyverét; hadd higgye az ellenfél, hogy egy egész hadtest van elrejtve. Csakhogy az ellenfél: a közönség se

esett a feje lágára, hamar észreveszi a turpisságot s kacagva fogva leinteni, hogy: „Ne fáradj, fiam, mert meg talál ártani!...“

A hiúság, bizony, nagyfokú lelki betegség s ettől mindenkinek óvakodni kellene. De, édes Istenem, olyan kellemes érzés, ha a tömeg nekünk tömjénez s mély áhitattal tekint reánk.

Pedig a hiúság halálos ellensége: a Rábizonyítás, ha megszólal, ezerszer jaj a hiu embernek. A Rábizonyítás nem szokott köntörfalazni, szemébe vágja: „Kicsiny legény vagy, öcskös, tedd le a bátyád ruháját, nem reád szabták!...“

S megkezdődik kálváriajárásunk. A megszégyenülés érzete még a legelrejtettebb zugunkba is elkísér s szünetlenül arra ösztökél, hogy tegyük jóvá valahogy hibánkat. Ámde a megszégyenített hiúság dacos, önfejű, makacs; azzal nem lehet okosan beszélni.

Nem holmi ártatlan, gyerekes hiúságról van itt szó, hanem arról, mikor meglelt férfiak, kiknek egyébként elég jó hírnevük van, arra ragadtatják magukat, hogy erőnek erejével többnek akarnak látszani, mint amennyit érnek. És itt a baj: Mert — hogy a józemű, tapasztalt tömeget meglevesszék, olyan tettől se riadnak vissza, mit már az önérték is tilt. Színészkednek, alakoskodnak, fölényesen mosolyognak s közben a tényleg hiányzó értéket szemfényvesztéssel, sőt néha eltulajdonítással is pótolják, csak hogy bizonyíthassák, hogy a tömeg tévesen ítelt felőle.

Az ilyen utakon, csalafintán szerzett érték aztán egyenesen nyakát törí a megtévedt hiúságnak. Se

szó, se beszéd: pozdorjává törí minden eddigi értékével együtt. Mert az élet rubrikás lajstromában minden megnyilvánulást számon tart Argus; őt pedig becsapni nem lehet.

Milyen más színben tűnik fel egy — a tehetségét szerényen rejtgető férfi. Nem fölényeskedik, nem alakoskodik; nem lesi, hogy dicsérjék, hogy tömjénezzék; hanem amit tesz, ír, beszél, azt magától értedőnek találja s magába rejtí örömet, ha valamelyes dolga sikerült. Mert a tehetséggel senkinek sincsen jogában büszkélkedni, annál kevésbé, mert teremtő erőt jelentvén: szeretettel és méltósággal kell azt felhasználni s egyben aláztatlan; mert a tehetség olyan ajándék, mit csak a kiválasztottak nyerhettek el avégből, hogy azzal Isten teremtett világát széppé, kellemessé, boldoggá tegyék.

S vajjon nem gyerekes dolog-e, ha valaki tehetségével kérkedik? Lehet-e azzal kérkedni, amit mástól kaptunk?... Annak örülni — igen, de kérkedni?!...

Én azt tartom, hogy aki kérkedik, azért teszi, mert érzi, tudja, hogy tehetségtelen, vagy legalább is nem olyan mértékben tehetséges, mint ahogy szeretné. A valódi tehetség nem kérkedik. Boldog, ha küldetésének eleget tehet, még pedig úgy és ott, hová sorsa állította.

A hiúság olyan ostor, amely önkezőnkkel ver végig rajtunk.

Kosztolánszky István.

MIELŐTT

tan-, író-, rajz- és irodafelszerelési cikkekben szükségletét beszerezné,
saját érdekében tekintse meg dusan felszerelt raktáramat

V. LAUFER, DEVA
TELEFON 35.

polgár lesz. Minden jogainkat védő megnyitvánulásunk és harcunk első sorban erre a meg nem ingatható alapra épül, ezért hisszük tántoríthatatlanul, hogy jogainkat a kormányhatalom előbb-utóbb el is fogja ismerni.

A Déva és Vidéke szerkesztősége.

A párisi világkiállításon

A „Déva és Vidéke“ olvasói bizonyára tudják, hogy Párisban most világkiállítás van. Sőt vannak olyanok, akik bizonyára neheztelnek lapunkra, amiért erről az eseményről még nem írt, holott tudósítója van Párisban. Erre vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy a kiállításon annyi minden látnivaló van, hogy lapunk szűk keretei nem engedik meg, hogy erről részletesen beszámoljunk. Így tehát a főbb látványosságok leírására fogunk szorítkozni, hogy képet adjunk arról az óriási munkáról, melyet a francia iparművészet művelt.

Az „Exposition Internationale des Arts Décoratifs Industriels et Moderns“ két részre oszlik. A Szajna balpartján, a Invalidusok előtti nagy téren van a nagyobb fele, ahol a különböző országok együttesen mutatják be az iparművészet terén elért eredményeiket, a jobb parton pedig az egyes országok külön-külön pavilonokat építettek fel maguknak, mely ugy külsőleg, mint belsőleg az egyes országok építőművészetét, valamint főiparát akarja bemutatni.

Lássuk tehát mi van a balparton: Ha a „Quai d'Orsay“ felőli kapun megyünk be balfelé, egy gyönyörűen, művészi ízléssel kiépült házson mehetünk végig, kívül egybefolyó verandával, mely végig a különböző országok bútortermét mutatja be. A leggyönyörűbb szoba-berendezések, villa, palota, stb. berendezések ezer és ezer változata tárul itt elénk s az egész nemcsak tanulságos, érdekes, hanem szórakoztató is. Továbbmenve, a freskók termén haladunk keresztül, majd a szobrok pavillonján. Aztán a könyvek pavillonjában a világ különböző országainak nagystilű műveit láthatjuk kiállítva. A háttérben az u. n. „Cour des Métiers“ van elhelyezve. Ez egy szabályos félkör alakú, mely egy külső építésben, mint belső elrendezésben csodás alkotás. A félkör közepén emelkedik ki egy mesterséges szökőkút, mely a „Fontaine Lalique“ elnevezést viseli alkotójáról. Ezt olvasóink a „Déva és Vidéke“ kirakatában kitétt képen láthatják esti kivilágításban, mely hűten mutatja a fényt és a pompát, ahol a franciák fáradtságot és költséget egyáltalán nem kíméltek. Elöl a különböző francia vidékek pavillonjai díszlenek és középen a Sevres-i porcellángyár kiállítása. Nem kell ugy-e külön mondanunk, hogy e világhírű porcellángyár kitétt magáért. A leggyönyörűbb vázák sorakoznak itt fel s különböző mesterművek kápráztatják el a szemlélőket. Aztán a „Galeries Lafayette“, a „Bon Marché“, a „Louvre“, stb. áruházak mutatják be legújabb kreatívokat különösen a divat terén. Köröskörül mulatóhelyek vannak, ahol folyik a pezsgő, a pénz — különösen a dollár és a font sterling.

A gyermekjátékoknak külön kis „Village“-uk van. Természetesen a gyermekek raja lepi el a kirakatokat és különböző játékokkal kedveskednek nekik.

Menjünk át a „Pont Alexandre III“-n. Magán a hidon szintén kiállítás van. A párisi áruházak versenyeznek itt az elsőségért.

A tulsó oldalon a különböző országok pavillonjai; mindjárt balra Nagy-Británia hatalmas pavillonja, melyben az angol főtulajdonosok erősen kinyilatkoznak: a ridegség s az egyenesség.

Japán egy teaházat állított ki kompletten teljes berendezéssel. Erről csak annyit mondjunk: gyönyörű. Aztán Ausztria egy bécsi kávéházat, ahol friss császárszemlét lehet kapni jó tejeskávával, olyan fejedelmi áron, hogy a mi saját diákbuszánkkal nem mertünk egy lépéssel beljebb kerülni. Csehszlovákia például a pilseni sörrrel szerepel, Oroszország propaganda irataival, melyet bizonyára kevesen értenek meg: fanyelven vannak írva. Törökország pavillonja csupa szőnyeg. Igen, kedves dévai polgártársaim, olyan gyönyörű szőnyegek, hogy az embernek fáj a szíve: tudniillik azért, hogy csak nézheti őket — de el nem viheti, szintén ama bizonyos folytonossági hiány miatt. De azért elég ahhoz, hogy az ember sokáig csak erről álmodjon. Szóval ne beszéljünk többet róla.

Belgium pavillonjában egy óriási brüsszeli csipkét láthatunk, mely a belga királynő tulajdonát képezi. Szép ez is, de olyan szép, hogy az ember sokáig megáll s ha nem is ért sokat hozzá, de bizony egy félóra múlva azon veszi észre magát, hogy még mindég azt nézi.

Az egész kiállítás éjszaka gyönyörű fényárban uszik. A II Sándor hidról végig vizesés zuhog a Szajnába, mely a legkülönbözőbb színekkel van megvilágítva.

A Szajna pedig tüzi és vízi játékok, az Eiffeltorony a háttérben impozáns alakjával megvilágítva — és itt is a reklám, a Citroen autógyár 1¹/₂ millió frankot fizetett csak bért Páris városának, hogy reklámot csináltasson rajta az Expositio alatt és most ott világít a „Citroen“.

Sok mindent lehetne írni erről. De attól félek, valakinek Déváról megjön a kedve és kijön Párisba s költséget okozok neki. Hát csak „spóroljunk“.

Phoebus.

*

A világkiállításról szóló felvételek megtekinthetők a „Déva és Vidéke“ kiadóhivatalának, Laufer Vilmos könyvkereskedésének kirakatában folyó hó 8-ig.

Stern Rózsika dévai hangversenye

Ritka művészi élvezetben volt része Déva zeneértő közönségének mult hó 30-án, szerdán. Stern Rózsika, a már ismertnevű hegedűművész nő tartotta meg egyetlen hangversenyét a városi színházban nagyon szépszámu közönség előtt. A művész nő, minden tulsás nélkül mondhatjuk, olyan csodálatos hatást váltott ki a közönségből, hogy az minden egyes száma után lelkesen ünnepelte.

Stern Rózsika művészetét nemcsak mi ismerjük el, de már a külföldön is hasonlóak a vélemények róla: Óriási technikai felkészültség, emellett technikai rutin és mély érzés párosul játékában. A legnehezebb oktavokban is játszi könnyedséggel vezeti el a hallgatót, aki szinte nem is képes felfogni a művészet e magas teljesítményét. Valóban isteni adomány, amely megérdemli, hogy csak csodáljuk, anélkül, hogy megkritizálnók.

A műsor minden egyes számát a közönség nagyon megtapsolta, sőt néha meg sem tudta várni, hogy a művész nő az utolsó akkordokat is lejátszsa, már tapsvihar zúgott fel a nézőtéren.

Műsorán az alábbi szerzemények szerepeltek, amely után a közönség türelmetlen kívánságára még egy gyönyörű darabot játszott el dévai kedves közönségének:

1. G. F. Händel: Sonate in A dur. Op. 1. No. 3. Andante. Allegro. Adagio. Allegretto moderato. 2. Carl Goldmark: Concert. I. Allegro moderato. II. Air: Andante. III. Allegretto. 3. a) Fritz Kreisler: Liebesfreud. b) Rich. Strauss — Hubay: Morgen. Hubay Jenő: Zefir. 4. H. Wieniawski: Souvenir de Moscou.

Lemondtak a dévai munkásbiztosító orvosai

Egy pénztári orvos fizetése kevesebb, mint a rendelőben alkalmazott szolgálé — Milyen szociális a szociális biztosító

Az a rendszer, amely az önfejű és rossz vezetés mellett közintézményeink legnagyobb részét sorban lesüllyesztette, a munkásbiztosító intézményt is ma már odajuttatta, hogy az szinte nem egyéb, mint egy pénzbeszedő intézet.

Nem akarunk itt most kitérni arra, hogy mennyire nem szociális ez az intézmény, hogy mennyire csak tiszta bürokrácia s hogy a betegek és a munkások semmi hasznát nem veszik ugyszólván, hanem azzal az aktuális eseménnyel kívánunk foglalkozni, amely valóságos csőd elé vitte a betegsegélyezés nagyszerű intézményét.

Arról van szó ugyanis, hogy a hunyadmegyei betegsegélyző pénztári orvosok — a zsilvölgyiek kivételével — valamennyien egyhangulag beadták lemondásukat és így 1925 október 1-étől a betegsegélyző pénztár orvos nélkül áll — egész Hunyadmegyében — kivéve természetesen a Zsilvölgyét.

Az orvosok azért kellett, hogy lemondjanak, mert fizetéseiket a temesvári főfelügyelőség nem akarta felemelni. Egy munkásbiztosító pénztári orvos ugyanis ma 1000—2500 lei havi fizetést kap, úgy, hogy e lehetetlen megállapításnál az a helyzet áll elő, hogy a rendelői szolgálé vagy a 4 osztályt végzett tisztviselő több fizetést kap, mint az egyetemet végzett orvos.

A hunyadmegyei orvosok még a tavaly fel emelték szavukat e rettenetes állapot ellen, akkor azonban azt mondták, hogy a pénztár mérlege deficittel zárul s így nem lehet a fizetéseken javítani. A fizetést nem is emelték fel, ellenben a mérlegkészítésnél kiderült, hogy az 1924 évben a dévai munkásbiztosító pénztár működése 1,600 000 lei felesleggel zárult, amely felesleg, természetesen a központban folyik.

Ez év augusztusában aztán újabb memorandummal fordultak az orvosok a főfelügyelőséghez. A memorandumot aláíró orvosok egy része ugyan — t. i. a zsilvölgyiek — nem állják a memorandumot, mivel az egyik bányai igazgató megharagudoit, azonban a többiek tárgyalásokba bocsátkoztak.

E tárgyalásokon megjelentek a főfelügyelőségtől dr. Calarășan, dr. Papadopol és Dobrota, a temesvári pénztár igazgatója. Ez a bizottság mereven elzárkózott a fizetésjavítástól s olyan kijelentést tett, hogy le fogja törni ezt a bolsevizmust, ha egy ideig a Regátból kell fiatal orvosokat is hoznia — éppen havi 1500 leiért. Na igen, mert — úgy látszik — bolsevizmus az, ha a diplomás ember a maga megbecsültetését és megfizetését követeli.

A pénztári orvosok fizetése a beszédett járulékok nem is egészen 4¹/₂ százalék, míg régen

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

annak mintegy 20 százaléka volt. Az adminisztrációra békében 14% ment, ma 32%. S így csekély éhbérért kell dolgoznia, esetleg a saját eszközeivel, mert ujakat a pénztár nem igen vesz, amíg nem történik egy botrányos szerencsétlenség.

A járulékesbeszedőintézet most már tényleg hiú marad a nevéhez. Aki most, munkás és nem munkás, beteg akar lenni, az előbb gondolja meg, hogy mit csinál, mert, ha csak nem főkepenzes, és ma rengeteg ilyen biztosított tag van, most orvos hiányában bátran el is pusztulhat. Dupla táppénzből pedig, mert ezzel akarják állítólag a krízist megszünteni, nem lehet élni és gyógykezeltetni is.

Reméljük azonban, hogy sokáig nem marad így ez az állapot nem csak az orvosok miatt, de a munkásbiztosító pénztári tagok miatt, akik elvárhatják a saját pénzükről fenntartott intézménytől, hogy legalább — úgy, ahogy — orvosi kezelésben részesüljenek.

A dévai tisztviselők a drágaság ellen

100 tagu gyűlés a Kaszinóban — Tiltakoztak a drágaság ellen — A polgármester felvilágosít

A drágaság ölelő karjait ismét felnyitotta, hogy újabb áldozatokat öleljen magához. Az árak egyáltalán nem mutattak eső tendenciát, ami különösen a tisztviselőosztályt érte legérzekebben, most a téli szükséglet beszerzésekor.

A dévai tisztviselők ezegyszer nem voltak hajlandók beletörödni ebbe s ezért múlt hó 28-án, hétfőn d. u. 6 órakor gyűlésre gyűltek össze a Kaszinóban. A gyűlést Sporea Constantin képezdei igazgató nyitotta meg, amely után Spoiala Lascar, a dévai törvényszék szenátusának az elnöke mutatta ki, hogy a Regátban sokkal könnyebb a megélhetés, mint Déván. Ennek okát abban látja, hogy a hatóságok nem ellenőrzik az árakat s így mindenki olyan árat szab a portékájának, amilyent éppen akar.

A következő felszólaló Ghițeanu C. vezetőügyész volt, aki a tisztviselőknek a spekulatív törvényben biztosított jogairól beszél, mely szerint a tisztviselők részt vehetnek az árak megállapításánál és a rendőrség segítségével az ellenőrzésnél és szerepet játszhatnak.

Muntean Donár, törvényszéki bírós a maximális árakat a tisztviselők bevonásával akarja megállapíttatni. Vulpescu bírós a miniszterium tudomására kívánja hozni a dévai drágaságot, hogy felülről intézkedjenek. Candrea subprefekius is azon a véleményen van, hogy a tisztviselőknek részt kell venniök az árak megállapításánál és meg kell tiltani a gabonaneműk időelőtti összevásárlását. D. Floru sziguranca főinspektor a maximális árak ellen emel kifogást. Dr. Pocol Valér közjegyző rámutat arra, hogy a legrosszabb húst esszük Déván, mert a jót exportálják és kifogást emel a villanytelep igazgatóságának ama intézkedése ellen amely szerint a tisztviselők áramdíjkedvezményét bevonta, illetve beszüntette. Sântimbrean lapszerkesztő azoknak a megbüntetését követeli, akik a maximális áron felül vásárolnak s hogy a kereskedők a gabonát csak egy idő után vásárolhassák össze. A tisztviselők, akik falvakból kénytelenek fát beszerezni maguknak, még vámot is kell, hogy fizessenek Déván, ezt is sérelmesnek tartja. Roncea munkásbiztosítópenztári igazgató egy bizottság alakítását javasolja, amely végrehajtana a határozatokat. Mihú képezdei tanár egy fogyasztási szövetkezet megalakítását kéri. Pallade törvényszéki bírós vizsgálatot kér a drágaság okainak kiderítésére.

A felszólalások után megalakították a végrehajtóbizottságot a következők személyében: Ghițeanu C. főügyész, Georgescu pénzügyigazgató, Spoiala L. tanácselnök, Vulpescu bírós, Dr. Pocol V. közjegyző, Pallade törvényszéki bírós, Sporea képezdei igazgató, Muntean D. bírós, Roncea betegsegélyzői igazgató és Josan lelkész.

E bizottság szeptember 30-án fel is kereste a polgármestert panaszaival. Előadták, hogy 10 taggal szeretnének résztvenni az ármegállapításoknál, amelyre a polgármester azt a választ adta, hogy csak egy taghoz van joguk, akit a főispán delegálhat. Kérte továbbá a bizottság, hogy a város olcsó fával lássa el a tisztviselőket és a közönséget, amelyre a polgármester tudomásukra adta, hogy 5000 leiert egy vagon fát eddig is mindenki kapott és ezután is adni fog. A villanyáramdíj kedvezményre pedig azt mondta, hogy az ügy a városi jogügyi bizottságnál van (tagjai: Dr. Almasescu Ulpiu, Dr. Issekutz Gergely és Dr. Laufer Árpád) s csak a bizottság véleményének a meghallgatása után dönthet a városi tanács.

A bizottság a polgármester felvilágosításai után megnyugodva távozott.

Előfizetési felhívás

Október hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra. A szerény anyagi körülmény s a drágaság dacára is igyekeztünk lapunkat fenntartani s a vidéki sajtóra általánosságban is ránehezülő akadályokkal megküzdve, a köznek szolgálatába állítani.

E célunk előérésében előfizetőink nagyban segítségünkre voltak, miért is felkérjük olvasóközönségünket, hogy előfizetésével lapunkat támogassa.

A hátralékban levő előfizetőinket pedig kérjük, hogy nehéz munkánkat méltányolva, sziveskedjenek beküldeni az elmaradt előfizetési díjakat, mert azokat tovább már nem nélkülözhetjük.

Egész évre 150 Lei Negyedévre 40 Lei
Félévre 75 Lei Egy szám ára 3 Lei

HIREK.

— *A Déván állomásozó 4. grenicser ezred teljes zenekara Heintz Ferenc karnagy vezetésével ma, f. hó 3-án, szombaton este fél 9 órai kezdettel nagy szimfonikus hangversenyt tart a városi színházban.*

— **Halálozások.** Ölv. Ebergényi Antalné szül. Fiedler Anna életének 78-ik évében múlt hó 19-én Guradobrán meghalt.

Malárik Pálné szül. Mágáni Margit 27 éves korában múlt hó 28-án hosszas szenvedés után Déván elhunyt. Temetése m. hó 30-án ment végbe az egész város osztatlan részvéte mellett.

Szentkatolnai Cseh László földbirtokos, a vajdahunyadi róm. kath. egyházközség főgondnoka, a vajdahunyadi „Hunedoarana” takarékpénztár rt. felügyelőbizottságának elnöke múlt hó 28-án hosszas szenvedés után, életének 73-ik évében Vajdahunyadon meghalt. Az elhunyt földbirtokos temetése múlt hó 30-án ment végbe nagy részvét mellett.

Sztán Vazulné szül. Sasu Anna múlt hó 30-án 73 éves korában Déván elhunyt. Temetése f. hó 2-án ment végbe nagy részvéttel.

— **A dévai kereskedelmi és iparkamara alakuló közgyűlése.** A dévai kereskedelmi és iparkamara f. hó 6-án d. e. fél 12 órai kezdettel tartja alakuló közgyűlését a kamara Regele Ferdinand-utca 11 számú helyiségében. A 12 pontból álló tárgysorozat főbb pontjai: a tagok ünnepélyes beiktatása, adhoc elnök választása, elnök és alelnök választása s a mezőgazdasági delegátus kijelölése.

— **A dévai zenepavillon ünnepélyes felavatása.** Holnap, vasárnap tartják meg a dévai 4-ik granicsár ezred tisztikara és a dévai kereskedők a Népköriben, az ott épített zenepavillon ünnepélyes felavatását, melynek programja a következő: d. e. 11 órakor a zenepavillon egyházi felszentelése és annak átadása a város polgármesterének; déli 1 óráig a katonazenekar hangzersenyezik, este 9 órakor táncestély a Fehér-Keresztben.

— **A Dolj-megyei tisztii főorvos vármegyénkben.** Dolj-megyei tisztii főorvosa f. hó 28-án Hunyadmegyébe érkezett, ahol dr. Robu Miklós dévai főorvos kalauzálása mellett tanulmányozta a megyében lévő kórházakat. Megtekintette a kórházak körbányait, az algyógyi és a dévai kórházakat.

— **A forgalmi adó befizetési napjai.** A forgalmi és egyéb adókat október hónapban a következő sorrendben kell befizetni a dévai adóhivatalnál: október 5-én ABC, 6-án DEFG, 7-én HIK, 8-án LMN, 9-én OPRS, 10-én TU VZ kezdőbetűs nevű adózók.

— **Műsoros estély Déván.** A dévai Barissia zsidó ifjusági egylet f. hó 17-én tánccal egybekötött műsoros estélyi rendez a városi színházban. Az előadásra már nagyban folynak az előkészületek, ami azt bizonyítja, hogy a műsor tekintetében az előadás valószínűleg az első helyen fog állani.

— **A D. M. T. K. szüreti mulatsága.** A DMTK. f. hó 10-én a Kaszinó emeleti nagytermében nagy szüreti mulatságot rendez. A mulatságot nagy díszes felvonulás fogja megelőzni, ami, mint minden évben, úgy most is az egész város érdeklődését fogja felkelteni. A rendezőség már nagyban dolgozik, hogy a mulatság minden tekintetben kifogástalan lehessen s hogy azon mindenki a legjobban érezhesse magát. A mulatság iránt nemcsak városunkban, de a vidéken is nagy az érdeklődés.

— *Ne felejtse el, hogy nemcsak magyar, de állampolgári kötelessége is jelentkezni f. hó 5-ig a városi tanácsnál a megyei és községi választásokra szóló névjegyzékbe való felvétele végett.*

— **Tartalékos tiszték figyelmébe.** A tartalékos tiszték személyi és katonai adatait tartalmazó évkönyv a napokban Dévára is megérkezett és azt az érdekelt tiszték városunk polgármesterénél megtekinthetik s az esetleges téves adatokat megreklamálhatják. Az évkönyvet különben mindenki megszerezheti a hadügyminiszteriumtól 50 leiert.

— **A hunyadmegyei magyarság Jókai-ünnepélye című,** múlt heti számunkban leközölt, referádnkból tévedésből nem emlékeztünk meg a délutáni ünnepély egyik kiváló és nagy hatást elért számáról, amit most kiegészítésképpen közlünk. Dr. Szalay Mátyás plébános beszéde után ugyanis Horváth Ildikó és Noémi Chován „Magyar táncok” című zeneszerzeményét adták elő nagy zenei készséggel és tudással. A közönség lelkes tapsal jutalmazta meg játékukat.

— **Városi mozgó hírei.** Vasárnap, október 4-én d. u. 5 és este fél 9 órai kezdettel „Larzac asszony leánya”, világhírű 6 felvonásos film kerül bemutatóra. Csütörtökön csak esti előadásban az „Ílj. Scherloch Holmes” című 6 felvonásos kacagtató Malek-film fogják vetíteni. Kedden valószínűleg egy Luciano Albertini-film lesz műsoron.

— **Kertészt keresnek.** A dévai leányrészváros kertészt keres. Ha nős, úgy az asszonyt, mint cselédet alkalmaznák. Fizetés megegyezés szerinti. Pályázatok az iskola igazgatóságához adandók be.

* Felhívjuk figyelmét tisztelt olvasóinknak, a lapunk mai számában megjelent „Sas” cipőkrém hirdetésre.

210 1 1

ZSÁK

PONYVA

vétel,
eladás,
kölcsönzés

Albala Izsó
Timișoara,
Piața Traian 2
(Kossuth-tér)
TELEFON 60

156 20—

— **Köszönetnyilvánítás.** A szeptember hó 20-dikán megtartott Jókai emlékűnnep nagy erkölcsi sikere tanúságot tett úgy a közreműködők, mint a nagy közönség áldozatkészségéről: ezért az alóli rendezőség kedves kötelességének tesz eleget, amikor a siker létrehozásában kifejtett tevékenységükért hálás köszönetét ez uton kifejezi úgy a műsorban, mint az előképekben való közreműködésért: Baló Loli, Biró Margit, Dr. Haragos Ádámné, Dr. Horváth Dezsóné, Kónc Erzsébet, Kónc Sarolta, Dr. Márton Adolfné, Dr. Sándor Sándorné, Székely Róza urhölgyeknek, Dr. Antalfy Endre Borbáth Vilmos, Csuka Béla, Dolcsig János, Érsek Árpád, Gáspár Sandor, ifj. Göllner Károly, Dr. Horváth Dezső, Inczedy-Jocksmann Ödön, Káslér János, István, János Vilmos, Kenderessy Károly, Kovács László, Lovász Ferdinánd, Gergely, Nemes Elemér, Rettegny Béla, Dr. Sándor Sándor, Sebestyén János, Dr. Szalay Mátyás, Szombati-Szabó István, Zsók Ambrus, Jóska, Gergely és István uraknak a helybeli katonai zenekarnak és karmesterének, Heintz Ferenc urnak, valamint a szereplő Balog Géza, Bordeaux Palkó, Heim Piroska, Horváth Ildikó, Horváth Noémi, Klimstein Irén, Leitner Vera, Meskó Anna és Székely Attila uri leányok és fiuknak, akik szavalataikkal, zongorajátékukkal kora tanúságát adták reátermetségüknek. A pénztár ellátásánál Licker Rezsóné, öz. Molnár Károlyné és Fodor Teréz urnők tanusítottak nagy körültekintést és gondosságot. Végül hálásan köszönjük úgy a sajtónak, mint a közönségnek támogatását, amely lehetővé tette, hogy a nagy költő emlékének méltóan folyt le ez ünnepség. A rendező bizottság.

— **Orvtámadás Brádon.** Mult hó 30-án Bogdán Andron cereceli gör. katolikus lelkész cselédjével kukuricatőrésről jött haza este hét óra körül. Amikor Brádon a sétatérre mennek keresztül, egy kerékpáros alak hirtelen revolverrel rájuk lőtt. A pap sértetlen maradt, ellenben a leány azonnal összeesett, mivel a golyók őt találták. A szerencsétlen leányt beszállították a társulati kórházba. Állapota veszélyes. A kerékpárost még a helyszínén egy autó üzőbe vette, azonban a sötétben nyoma vesztett s így nem sikerült megállapítani, hogy ki volt. Valószínűnek látszik, hogy a lelkész egy haragosa akart magának ilyen lehetetlen módon elégtételt venni valami régebbi képzelt megbántásáért.

* **Értesítés.** A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy évek óta Déván, a Str. Regele Ferdinand 12 szám alatt levő férfiszabóműhelyemet folyó évi október hó 1-től kezdve Déván, Str. Vasile Alexandri 14 szám alatti saját házámba helyeztem át, ahol továbbra is pontos kiszolgálás és jutányos áram által igyekezni fogok a n. é. közönség *megelégedését* kiérdemelni. Ruhajavításokat és vasalásokat gyorsan, pontosan és jutányosan eszközölök. Teljes tisztelettel: *Kozák Lajos*, férfiszabó. 13

* **Az új Moravetz Album a legszebb ajándék!** Az idei karácsonyra a Moravetz Album harmadik kötete jelenik meg. 18 egész új dal, tánc és magyar nótá sláger, azonkívül Bartók: Este a székelyeknél, Puccini: Tosca, Liszt: Rapsodia Rubinstein: Azra stb. stb. összesen 35 mű, melyek egyenként véve 1250 leibe kerülnének, van az új Moravetz Albumban felvéve. Ezen új albumnak nem szabad hiányozni egyetlen művelt család zongorájáról sem, ára 180 Lei. Az első kötet hegedű kiadása (klarinéton és mandolinon is játszható) 120 Lei, cimbalomra 120 Lei, kapható minden könyvkereskedésben vagy a Moravetz zeneműkiadónál, Timisoarán. 16

* **Két szobás butorozatlan lakást, esetleg 1 szoba és előszobát, lehetőleg a piachoz közel jó díjazás mellett keresek.** Cím a kiadóhivatalban. 22

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó feleségem eihunyta alkalmából részvétükkel fájdalommat enyhíteni óhajtották, valamint azoknak, akik a koporsót virágokkal halmozták el, ezuton mondok őszinte szívből jövő hálás köszönetet.

Déva, 1925 október 1.

Malárik Pál.

218 1 1

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Cenzurat. Comand. Pietei: Maior A. Păduraru.

Eladó Déván, egy circa 2 hold nagyságú SZÖLLŐ, felszerelési tárgyakkal együtt. Felvilágosításokat ad:

213 Dr. GLÜCK EDE dévai ügyvéd. 2 3

Gondolja meg Ön:

vajjon a „valódi Franck a kávédarálóval” tudna-e mindenütt oly könnyen tért hódítani, ha minőségét a háziasszonyok már rég fel nem ismerték volna?

146 1 1

Az ördög fekete, de még se olyan fekete, mint a

SAS
védjegyű
cipőkrém!

Eladó ház

Déván, Str. Mihail Cogălniceanu No. 7 (volt Kun Géza-ucca), mely áll 3 szoba, konyha, kamara, 1 csukott és egy nyitott folyosóból, pince, 2 nagy istálló és csűr, nagy kerttel és melléképítményekkel. Villany bevezetve minden helyiségbe. Eladás esetén azonnal beköltözhető. Értekezhetni ugyanott. 216 1 1

Két butorozott szoba nők részére kiadó

Str. El. Popa (Maros-ucca) 4 sz. alatt

214 1 1

Makulaturapapír

nagyban és kicsinyben, jutányos áron kapható:

V. Laufernél, Déva

Egy új

pedálos cimbalom

jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

V. LAUFER

könyvnyomdája, könyv-, papír-, író- és rajzszerszerekkereskedése, könyvkötészet
DEVA, STRADA REGINA MARIA 12

Szülők figyelmébe!

Az iskolai év kezdete alkalmából tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség és t. szülők szives figyelmébe ajánlani Bukarest, valamint a külföldről ujonnan érkezett árukkal dusan felszerelt

tan-, író- és rajzszerszerekkereskedésemet.

Állandóan nagy raktár román és magyar tankönyvekben, legjobb minőségű körzők, könyv- és tolltartók, zsebkések, író- és rajzszerek, kitűnő gyártmányu hegedűk, hegedűhurok, hegedűalkatrészek, festékek és festőszerek, valamint mindennemű iskolai felszerelési cikkekben.

Tanároknak, tanítóknak 10% engedmény!

Dus választékban kaphatók irodafelszerelési cikkek, diszlevélpapírok, papírkülönlégességek, disz- és ajándékművek, román és magyar ifjúsági iratok, kiválóan izléses helybeli és művészi képeslapok, irodalmi és zeneművek. :: ::

ISKOLAKÖNYVEK

BEKÖTÉSÉT

könyvkötészetemben izléses, tartós kivitelben, jutányos áron mellett vállalom el, azokat a leg-
:: rövidebb idő alatt készítem. ::

Könyvnyomdámban

minden e szakba vágó munkák izléses, csinos kivitelben, jutányos áron mellett
:: a legrövidebb idő alatt készülnek. ::

Jutányos áron!

Pontos kiszolgálás!

Nyomatott Laufer Vilmos villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Déván.